

Я. Кісьлякоў

Тып беларускай сялянскай гаспадаркі

(Экономічны нарыс на падставе рахункова-агрономічнага досьледу)

I

Кожная сялянская гаспадарка для атрыманьня найвышэйшага прыбытуку павінна быць дакладна прыстасована да тых умоў, у якіх яна находитдзіца.

Знадворных умоў, ад якіх залежыць будова гаспадаркі, надта многа: тут і прыродныя ўмовы (глеба, вільгаць, колькасць сонцевай энергіі і яе разъмеркаваньне на працягу году і г. д.), тут і юрыдычныя ўмовы (правы зямлякарыстаныя, арэнды, права найму, дадатковое працоўнае сілы і г. д.), урэшце, і галоўныя—розныя экономічныя ўмовы (адлегласць ад замежнага рынку, ад бліжэйшых мястечак і прадоў; цэны на гэтых рынках, як на розныя с.-г. продукты, так і на гавары індустрыі, розныя мерапрыемствы, як агульнай экономічнай політыкі, так і спэцыяльна сельска-гаспадарчай, систэма падаткаў і г.д.).

Усе гэтыя ўмовы ў кожнай паособнай частцы тэрыторыі дзяржавы складаюцца парознаму, а, значыць, вымагаюць і рознае будовы гаспадарак тae цi іншае краіны, раёну.

Але і ў межах асобных раёнаў гаспадаркі не адноўкавы. Розная колькасць зямлі, працы, сродкаў вытворчасці (капіталы), якую мы маём у індывідуальных гаспадарках аднай і тэй-же вёскі — вымагаюць ад гаспадароў парознаму адказваць на адноўкавыя знадворныя ўмовы, парознаму будаваць гаспадарку.

Урэшце, не апошніяе месца ў будове гаспадаркі мае і асаба гаспадара з яго культурным разъвіццём, здольнасцямі і гаспадарчымі ціхіламі.

У выніку ўсяго гэтага, калі мы больш уважліва прыгледзімся да гаспадарак, дык убачым вялікую рознастайнасць іх пабудовы.

А як-жа быць з вывучэннем гэтых гаспадарак? Няўжо трэба пакінуць дасьледваць кожную з 700.000 сельскіх гаспадарак, якія ёсьць на Беларусі, для таго, каб зразумець, чым наогул адзначаецца наша сялянская гаспадарка?